

Avrupa'da adaptasyon

İklim değişikliğinden kaynaklanan riskleri ve fırsatları sosyoekonomik gelişmeler bağlamında ele almak

Yönetici özeti

Bu rapor, Avrupa genelinde farklı yönetim seviyelerindeki ve politika belirleme kademelerindeki politikacılara iklim değişikliğine adaptasyon planlaması ve uygulamasını desteklemek için kullanılabilir bilgiler sağlamaktadır. Dolayısıyla, raporun belirli kısımları farklı kitlelere hitap etmektedir.

Bu rapor, mevcut adaptasyon stratejilerinin ve eylemlerinin deneyiminden yararlanmakta, başlıca hassas sektörlerde daha bilinçli olarak karar vermeyi ve AB genelinde esnekliğin geliştirilmesini teşvik etmektedir. İklim Değişikliği AB Adaptasyon Stratejisi'nin uygulanmasına katkıda bulunmaktadır.

Adaptasyon, devam eden ve beklenen toplumsal değişim bağlamında, günümüzdeki ve gelecekteki iklim değişikliği etkilerine ve hassasiyetlerine (ayrıca iklim değişikliğinin yokluğunda meydana gelen iklim değişkenliğine) yanıt veren eylemlerden oluşur. Yalnızca olumsuz etkilere karşı koruma sağlama değil, aynı zamanda esneklik oluşturma ve bu değişimlerin faydalarından yararlanma anlamına gelir. Adaptasyon müdahalelerini ne kadar erken planlarsak, zorluklarla mücadele etmek için bir o kadar donanımlı oluruz.

Adaptasyon ve hafifletme (yani sera gazı emisyonlarının azaltılması) birbirini tamamlayıcı eylemlerdir ve her ikisi de iklim değişikliğiyle mücadelede AB'nin öncelikli alanlarıdır. Adaptasyon, "Avrupa 2020 — Avrupa'nın büyüme stratejisi" gibi kapsayıcı politika hedeflerinin yanı sıra sürdürülebilir, kaynak açısından verimli, yeşil ve düşük karbonlu ekonomiye geçişi destekleme potansiyeline sahiptir.

Bu raporun başlıca bulguları, önemli olgular ve Avrupa'da adaptasyon politikası belirleme yaklaşımında ele alınması gereken üç zorluk biçiminde gruplanmıştır. Diğer önemli bulgular, her bölümün başında verilmektedir.

Önemli olgular

- Uygulamaya geçirilmiş eylem örnekleri, Avrupa'da halihazırda hem doğal hem de beşeri sistemlerin adaptasyonunun gerçekleşmekte olduğunu göstermektedir.
- Bugüne dek 16 AÇA üye ülkesi, ulusal adaptasyon stratejisi geliştirmiştir (2008'e göre dokuz ülke daha fazla) ve bu ülkelerden bir kısmının eylem planları halihazırda yürürlükte. Ulusal adaptasyon stratejileri özellikle su, tarım ve ormancılık, biyolojik çeşitlilik ve insan sağlığı sektörlerine yöneliktir. Buna ek olarak, on iki AÇA üye ülkesi ulusal bir adaptasyon stratejisi hazırlamaktadır ve toplam 15 ülkede halihazırda kurulmuş web portalları bulunmaktadır. Bazı ulus ötesi bölgeler (örneğin Tuna, Baltık, Alpler ve Pireneler) ve şehirler, adaptasyon stratejileri geliştirmiştir veya geliştirmektedir.

- AB düzeyinde, adaptasyon politikasını uygulamaya yönelik araçlar arasında, uyum fonları, tarım fonları ve altyapı fonları gibi önemli mekanizmaların yanı sıra LIFE+ programından fonlar bulunmaktadır. Bunlar, adaptasyonu AB politikasına entegre etmek için oldukça önemlidir; bu süreç adaptasyonun "genel görüşe dahil edilmesi" olarak bilinir.
- Avrupa İklim Adaptasyonu Platformu (Climate-ADAPT, <http://climate-adapt.eea.europa.eu>) Avrupa'da adaptasyon hakkında önemli bir bilgi kaynağıdır. İklim değişikliği riskleri, AB sektör politikaları, adaptasyon uygulamaları, ulusal girişimler ve karar destekleme araçları hakkında geniş kapsamlı bilgiler paylaşarak tüm yönetim düzeylerindeki paydaşları desteklemektedir. Climate-ADAPT, AB'nin adaptasyonla ilgili bilgi tabanını güçlendiren AB araştırması, INTERREG ve ESPON projelerinin önemli sonuçlarını içermektedir.
- Adaptasyon eylemlerinin maliyetleri ve faydalarının Avrupa düzeyinde, üye ülke düzeyinde ve yerel düzeyde değerlendirilmesi, önem kazanmakta olan bir çalışma alanıdır. Şu anda maliyetler ve faydalar hakkında sınırlı bilgi mevcuttur ve değerlendirme yöntemlerini geliştirme alanında daha yapılacak çok iş bulunduğundan, bu bilgilerin dikkatle ele alınması gerekir.

Birinci zorluk: Tutarlı yaklaşımlar

1. Avrupa toplumu ekonomi, nüfus, çevre ve iklim gibi alanlarda pek çok değişimle yüzleşmeye başlamıştır. Bu değişikliklere adapte olmak, Avrupa için hem zorluk hem de fırsat teşkil etmektedir ve ekonomik sektörlerin, şehirlerin ve işletmelerin esnekliğini ve adaptasyon kapasitesini güçlendirmesini gerektirecektir. Politikaların entegre edilmesini sağlayarak ve benzer hedefler doğrultusunda çalışarak, önlemlerinin tutarlı bir şekilde uygulaması halinde adaptasyon Avrupa'ya sinerjiler ve dışsal yararlar açısından bir fırsat sunacaktır.
2. AB adaptasyon politikası için başlıca zorluklardan biri, Avrupa'nın sürdürülebilir, kaynak açısından verimli, yeşil, düşük karbonlu ve iklim açısından esnek bir ekonomi oluşturma gayretlerini bütünleştirerek, pek çok sektörel politika arasında tutarlılığı sağlamaktır.
3. AB adaptasyon politikasına ilişkin bir zorluk da, çeşitli yönetim düzeylerinde eylem etkinliği, verimliliği ve tutarlılığı sağlamaktır. AB adaptasyon politikası, ulusal stratejilerin ve planların yanı sıra ulus ötesi düzeydeki ve şehir düzeyindeki eylemleri de hesaba katmalıdır.
4. Climate-ADAPT web sitesi, deneyimlerin paylaşılmasını teşvik ederek ve Avrupa ülkelerindeki ulus ötesi, ulusal ve alt ulusal adaptasyon eylemleri hakkında bilgi sağlayarak, tutarlı adaptasyon politikaları geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır.

İkinci zorluk: Esnek yaklaşımlar

1. Adaptasyon politikası müdahaleleri, bölgesel ve yerel koşullara ve ihtiyaçlara hitap edecek ve tüm sorunlara uygun tek çözüm yaklaşımını reddedecek şekilde özel olarak hazırlanmalıdır. Bu müdahaleler, örneğin sosyoekonomik, teknolojik, kültürel, çevresel ve politikayla ilgili süreçler gibi bağlamsal faktörleri göz önünde bulundurmalıdır.

2. Adaptasyon politikası müdahaleleri, felaket risklerinin, on yıllık iklim değişkenliğinin, uzun vadeli iklimsel ve sosyoekonomik değişikliklerin anlaşılmasında bilim dünyasının kaydettiği ilerlemeyi hesaba katma konusunda da esnek olmalıdır. Bu anlayış gelişmekte ve uygulanan eylemlerden ders alınmaktadır. Adaptasyon politikası, bu durumla başa çıkabilecek esnekliğe sahip olmalıdır. "Uyarlanabilir yönetim" yaklaşımını benimsemek, yani planlarımızı gelişen bu koşullara göre ayarlamak, gelecekteki gelişmelerle ilgili belirsizliği hesaba katmak ve adaptasyon politikamızı izleme, değerlendirme ve öğrenme yoluyla edinilen yeni bilgilerle devamlı güncellemek önem taşımaktadır.

3. Bu esnekliği sağlamak için farklı türde adaptasyon önlemleri kullanmak da yardımcı olacaktır. Örneğin "gri" (yani teknoloji ve mühendislik çözümleri), "yeşil" (yani ekosisteme dayalı yaklaşımlar) ve "yumuşak" (yani idari, yasal ve politika ile ilgili yaklaşımlar) adaptasyon çözümlerinin birleşimini uygulamak, genellikle doğal sistemler ile toplumsal sistemler arasındaki bağlantılarla başa çıkmak için iyi bir yöntemdir.

Üçüncü zorluk: Katılımcı yaklaşımlar

1. Paydaşların (politika belirleyiciler, STK'lar, şletmeler, vatandaşlar) katılımı, adaptasyon politikasında adaptasyon uygulamasının başarısı açısından kritik bir faktör olan "aidiyet" hissi yaratmak açısından önemlidir. Paydaş katılımı ayrıca, adaptasyon eylemlerinin tutarlılığını arttırmaya yardımcı olmakta ve daha geniş toplumda adaptasyon kapasitesi oluşturmaktadır. Paydaşları katılıma dahil etmenin en iyi yolu hakkında daha fazla bilgi, adaptasyon politikası belirleyicilere ve diğer benzer paydaşlara yardımcı olacaktır.

2. Çok düzeyli yönetim, farklı politika belirleme ve karar alma düzeyleri arasındaki boşlukları birbirine bağlamakta ve önemli faktörlerin sürece dahil olmasını sağlamak için fırsatlar sunmaktadır. Ayrıca tüm yönetim düzeylerinin (yerel, bölgesel, ulusal, ulus ötesi ve Avrupa'ya ait) adaptasyon uygulamasına eşgüdümlü ve tutarlı bir şekilde katılım göstermesi de önemlidir.

3. Ülkelerin çoğunda, özel sektörün henüz adaptasyon politikası süreçlerine tamamen entegre olmadığı görülmektedir. Bunun sebebi, ulusal çerçevelerin ve araştırma faaliyetlerinin genellikle ekonomi ve şletme ile ilgili başlıklara açık bir şekilde öncelik vermemesidir. Dolayısıyla, özel sektör tarafından alınan adaptasyon önemleri hakkında sınırlı bilgi bulunmaktadır. Bunun bir istisnası, adaptasyonla ilgili farkındalık ve eylem düzeyinin nispeten yüksek olduğu sigorta sektörüdür.

4. Adaptasyon kararı alma alanında Climate-ADAPT web sitesi ve ulusal adaptasyon web siteleri gibi destekleyici araçlara yönelik ihtiyaç devam edecektir. Bu web siteleri, tüm yönetim düzeylerinde paydaşların daha fazla katılımını sağlamaya yardımcı olmaktadır.